การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต3

School administration based on the sufficiency economy philosophy in the phanom rung area chaloem phra kiat district buriram primary educational service area office 3

ปัตพงษ์ ฉกรรศิลป์[1] และกฤษฎา วัฒนศักดิ์[2]
วิทยาลัยนครราชสีมา
Pattapong Chakansil[1] and Kritsada Wattanasak[2]
Nakornratchasima College
Corresponding Author E-mail : 6704030302039@nmc.ac.th

(Received: 6 May, 2026; Revised: 8 July, 2026; accepted: 8 July, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 108 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม

และรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานศึกษา, เศรษฐกิจพอเพียง, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

Abstract

This research aims to 1) study school administration based on the Sufficiency Economy Philosophy in the Phanom Rung group Chaloem Phra Kiat District Buriram Primary Educational Service Area Office 3 and 2) compare school administration based on the Sufficiency Economy Philosophy in the Phanom Rung group Chaloem Phra Kiat District Buriram Primary Educational Service Area Office 3 Categorized by educational level and work experience the sample used in this research consisted of 108 school administrators and teachers working in schools within the Phanom Rung group Chaloem Phra Kiat District under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 during the 2025 academic year The sample size was determined using the Krejcie-Morgan table and obtained through stratified random sampling. The research instrument was a 5-level Likert scale questionnaire with a content validity index between 0.67 and 1.00 and a reliability coefficient of 0.977 for the entire questionnaire. Statistical analyses included percentages, means, standard deviations, and the t-test

The research findings showed that

1. The administration of educational institutions based on the philosophy of sufficiency economy in the Phanom Rung group Chaloem Phra Kiat District Buriram Primary Educational Service Area Office 3 was found to be at a high level overall

2. A comparative study of school administration based on the Sufficiency Economy Philosophy in the Phanom Rung group, Chaloem Phra Kiat District, Buriram Primary Educational Service Area Office 3 Categorized by educational level, there were no significant differences overall or in specific aspects And, categorized by work experience, there were statistically significant differences at the .05 level, both overall and in specific aspects.

Keywords : Educational institution administrators, sufficiency economy, Office of the Primary Educational Service Area, Buriram District 3

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยประสบปัญหาเชิงโครงสร้างทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการบริหารจัดการที่ขาดความสมดุลและความยั่งยืน อีกทั้งสังคมไทยยังขาดจิตสำนึกด้านความพอดีและความพอเพียง มีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยทั้งในระดับบุคคล ภาครัฐ และภาคเอกชน ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้น “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” เพื่อสร้างความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนในทุกมิติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักด้านการศึกษา ได้กำหนดนโยบายขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ มีความรู้ควบคู่คุณธรรม และสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารงานตามแนวทางสายกลาง เน้นการพัฒนาแบบองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของระบบการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550)

การขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นภารกิจสำคัญของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการหลักในการพัฒนาผู้เรียนและชุมชน โรงเรียนต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตร และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พร้อมทั้งมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างคนไทยให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 จ า ก ข ้ อ มู ล เกี่ยวกับการติดตามสภาวการณ์ครู พบว่าครูจากสถานศึกษาในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีปัญหาในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1) ภาระงานครู คือ ครูมีภาระงานสอน ภาระงานด้านธุรการ เช่นทำการเงิน พัสดุ ทำข้อมูล และทำหน้าที่ครูประจำชั้น นอกจากนั้นพบว่ามีบางคนสอนมากกว่า 1 สาระการเรียนรู้ และได้สอนกิจกรรมเสริมทั้งลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมการแนะแนว รวมแล้วสูงสุดถึง 10 วิชา นอกจากการสอนแล้วยังมีครูที่ไม่สามารถเข้าสอนได้ เนื่องจากต้องอบรมพัฒนาคุณภาพ 2) พบว่าครูจำนวนมากมีภาระค่าใช้จ่ายและหนี้สินส่วนบุคคล เช่น หนี้จากการผ่อนชำระที่อยู่อาศัย หนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และภาระทางการเงินอื่น ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสภาพจิตใจของครู โดยภาระหนี้สินดังกล่าวอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและความมั่นคงทางอาชีพของครูในระยะยาว และ 3) ยังพบปัญหาด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครู โดยครูบางส่วนมีความรู้สึกเหนื่อยล้าและเกิดภาวะหมดไฟในการทำงาน (Burnout) ระหว่างภาคเรียน มีความรู้สึกอยากให้ปิดภาคเรียนเร็วขึ้น รวมถึงมีความต้องการเปลี่ยนอาชีพหรือสมัครเข้าร่วมโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเครียดและแรงกดดันจากภาระงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน อันอาจส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนในอนาคต แผนปฏิบัติราชการ (2567)

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประกอบการดำเนินชีวิตเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานของครูดีขึ้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญและจำเป็นมากต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ที่ใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครู ในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้งอำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 147 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 108 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจาก ธงชัย ดีมูลพันธ์ (พ.ศ. 2565) ได้จำนวนแบบสอบถาม 62 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

3.6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.7 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

3.8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอน บาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

3.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 108 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.54	0.64	มากที่สุด	1
2	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.33	0.73	มาก	5
3	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.42	0.70	มาก	4
4	ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.43	0.71	มาก	3
5	ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	4.46	0.71	มาก	2
	ภาพรวม	4.43	0.70	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.43, S.D.= 0.70) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1 ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4 ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X}$= 4.54, S.D.= 0.64) รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ($\bar{X}$= 4.46, S.D.= 0.71) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X}$= 4.43, S.D.= 0.71) และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}$= 4.42, S.D.= 0.70) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.33, S.D.= 0.73)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.49	0.55	4.68	0.40	-1.617	.109
2	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.29	0.65	4.46	0.51	-1.266	.208
3	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.39	0.62	4.51	0.41	-.925	.357
4	ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.37	0.68	4.60	0.42	-1.679	.096
5	ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	4.41	0.66	4.59	0.44	-1.300	.196
	ภาพรวม	4.39	0.58	4.57	0.37	-1.485	.141

จากตารางที่ 2 แสดงว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	p-value
		น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.63	0.43	4.44	0.59	1.922*	.005
2	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.47	0.53	4.18	0.68	2.450*	.016
3	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.55	0.50	4.28	0.62	2.492*	.014
4	ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.51	0.59	4.34	0.66	1.417*	.016
5	ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	4.58	0.47	4.33	0.73	2.120*	.037
	ภาพรวม	4.55	0.44	4.31	0.61	2.257*	.026

*p ‹ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยใน ปีการศึกษา 2568 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1 ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4 ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นและให้ความสำคัญกับการวางนโยบายเชิง

โครงสร้างและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อหลักพอเพียงได้อย่างชัดเจน แต่ในส่วนของการนำนโยบายลงสู่ชั้นเรียนยังเผชิญกับความท้าทายในการบูรณาการเนื้อหาเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งครูผู้สอนอาจยังขาดเทคนิคการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตจริงของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับภาระงานด้านอื่นที่ทำให้การติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทำได้ไม่เต็มที่ ส่งผลให้การนำหลักปรัชญาไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนโดยตรงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านการวางระบบบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรฐธกมล คงทอง และคณะ (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพุนพิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในอำเภอพุนพิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ วิมาน วรรณคำ และคณะ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 มี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มพนมรุ้ง ไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษา ต่างได้รับการปลูกฝังและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นมาตรฐานเดียวกันจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบกับสถานศึกษาในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ทำให้บุคลากรมีกรอบแนวคิดและความเข้าใจในตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียงที่ชัดเจนตรงกัน ส่งผลให้มุมมองที่มีต่อการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ งานวิชาการ หรือการบริหารทั่วไป มีความสอดคล้องกันและมุ่งสู่เป้าหมายในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ผู้เรียนในทิศทางเดียวกัน โดยไม่ได้รับอิทธิพลจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมาน วรรณคำ และคณะ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 มี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของสาธิต เพ็ชรรามพะเนา (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายดานไมแตกตางกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน ย่อมมีทักษะ กระบวนรับรู้ และมุมมองต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาที่ต่างกัน โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์สูงมักมีความเชี่ยวชาญในการบูรณาการหลัก

คิดเข้ากับภาระงานจริงและเห็นภาพรวมความสำเร็จที่เกิดขึ้นในระยะยาว ในขณะที่บุคลากรที่เริ่มปฏิบัติงานอาจให้ความสำคัญกับขั้นตอนทางเทคนิคหรือการจัดกิจกรรมเป็นรายกรณีตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ ความแตกต่างของช่วงวัยและการสั่งสมประสบการณ์ในการเผชิญวิกฤตหรือการแก้ปัญหาที่ผ่านมา ทำให้การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความพอประมาณ การมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในงานบริหารจัดการมีน้ำหนักความสำคัญในทัศนคติที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิม ธนาวุฒิกูร (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในอำเภอแม่อาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในอำเภอแม่อาย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และงานวิจัยของ นำพล เสคำพันธ์ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังกวางหลักด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังกวางหลักด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับปราชญ์ชาวบ้านและชุมชนเพื่อร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสวิถีชีวิตและฝึกปฏิบัติจริงตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทของท้องถิ่น

1.2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หน่วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและปลูกฝังหลักคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ลงสู่ตัวผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรสนับสนุนการจัดตั้งชุมนุมหรือชมรมที่ขับเคลื่อนด้วยหลักพอเพียง เพื่อเป็นเวทีให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการวางแผน การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีภูมิคุ้มกัน

1.4 ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา สถานศึกษาควรขยายผลและเผยแพร่แนวทางการดำเนินชีวิตของบุคลากรต้นแบบ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและพอเพียง

1.5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตจริง เพื่อสะท้อนถึงการเติบโตและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณผสมผสานกับวิธีสัมภาษณ์เจาะลึกหรือสนทนากลุ่มเพื่อถอดบทเรียนจากสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบ (Best Practice) ในกลุ่มพนมรุ้ง เพื่อหาจุดแข็งและกลยุทธ์เฉพาะที่ใช้ได้ผลจริงในพื้นที่

2.2 ควรวิจัยปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรค เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อวิเคราะห์หาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *เอกสารแนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2553). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง*. โรงพิมพ์ดี.

_____. (2559). *คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา*.

เฉลิม ธนาวุฒิกูร. (2565). *สภาพการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในอำเภอแม่อาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธงชัย ดีมูลพันธ์. (2565). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.

พรรฐธกมล คงทอง, และคณะ. (2567). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพุนพิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วิมาน วรรณคำ, และคณะ. (2566). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สาธิต เพ็ชรรามพะเนา. (2566). *การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2567). *แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). HarperCollins.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.

Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale*. Wiley.